

Bülten

Sorumluluk...

KRAL ÇIPLAK!

BUNU SÖYLEMEK SORUMLULUK İSTER!...

Kral çıplak öyküsünü hepimiz biliriz. Üzerinde hiç giysi olmadan halkını selamlayan kralın içine düştüğü komik durum, dahası bu durumu hiç kimsenin bunu krala söyleyememesi gülümsetici bir öykü olarak anlatılır. Fakat sorumluluğun yayılması her zaman böyle gülümsetici sonuçlar ortaya çıkartmıyor.

Sorumluluk; Varlığında sorunlara çözüm olan, mutlu, özgüvenli insanlar yaratan, dünyayı daha da yaşanabilir kılan; yokluğunda ise trajik sonuçlar doğuran bir kavram. En temel değerlerimizden birisi. Olmazsa olmazımız.

Sorumluluk varsa, hep beraber taşın altına elimizi koyuyoruz demektir. Sorumluluk yoksa Danimarka hayvanat bahçesinde, bakımı üstelemediği için sapa sağlamken kesilen Marius'lar çoğalır.

Bir evliliğin sorumluluğu altında boğulan koca çözümü şiddette arar. Sahip olduğu konumla yetinemeyen birey, suçu dışarıda arar ve çözümünden uzaklaşır. Sorumluluk almamanın sonuçları, yaşanan birçok olayda görüldüğü gibi büyük üzüntülere yol açabilmektedir.

The New York Times

Catherine "Kitty" Genovese'in New York Times Mart 27, 1964'te ölümü ile ilgili makalede çıkan resmi.

Yolda yürürken bir saldırıya uğrasaydınız, kaç kişi bu duruma şahit olsa kurtulma şansınız daha yüksek olurdu? Bir? On? Yüz?

Bu konuda sayısız çalışma yapmış sosyal psikologlar, tek bir şahit olmasının onlarca şahit olmasından daha avantajlı bir durum olduğunu söylüyor. Neden mi?

13 Mart 1964 tarihinde 28 yaşındaki Catherine "Kitty" Genovese adlı kadın, evine yakın bir bölgede iki farklı gece yarısı atağında tecavüze uğrayarak öldürüldü. Polis yaptığı araştırmada, en az 38 görgü tanığı olduğunu fakat kimsenin müdahale etmediğini, sadece bir kadının, Catherine öldükten sonra polisi aradığını tespit etti.

Bunun gibi durumlar, tarihte bir çok kez tekrarlandı ve maalesef tekrarlanmaya devam

ediyor. Günümüzde "Genovese Sendromu" olarak da tanımlanan seyirci kalma durumunun en önemli nedenlerinden birisi, **sorumluluk** alma eyleminin büyük topluluklarda dağılma özelliği göstermesi. Toplum üyelerinin, kritik olaylar karşısında "sorumluluk alma konumundaki kişi ben değilim" veya "nasıl olsa başkası bu sorumluluğu almıştır" şeklinde düşünme olasılığı artıyor. Eğer sorumluluklar kesin tanımlarla belirli bireylere önceden verilmemişse "seyirci kalma" olasılığı daha da artıyor.

Eğer sorumluluklar kesin tanımlarla belirli bireylere önceden verilmemişse "seyirci kalma" olasılığı daha da artıyor.

Psikolog Stanley Milgram

Psikolojik Milgram Deneyi

Psikolog Stanley Milgram'ın adıyla anılan sosyal psikoloji deneylerinin ilham kaynağı Nazi savaş suçlusu Adolf Eichmann'ın 1961'de başlayan yargılamasıdır. Milgram, bu yargılamadan hareketle, soykırım suçuna iştirak edenlerin **sorumluluğunu** ve emirlere itaat zorunluluğunu sorgular Deneylerde, katılımcıya 'öğretmen' rolü verilerek, başka bir odada bulunan 'öğrenciye sorular sorması istenir. Eğer öğrenci bu sorulara yanlış yanıt verirse, katılımcı önündeki bir düğme aracılığıyla kendisine elektroşok uygulayacaktır. Katılımcıya her yanlış yanıtta elektriğin voltajının daha da yükseleceği söylenir. Verilen yanlış cevapların ardından, katılımcıya diğer odadaki öğrenciye (aslında elektroşok uygulanmamaktadır) ait olduğu belirtilen bağrışlar dinletilir. Bir süre sonra, duvarlarda yumruklar ve yakınmalar işittir.

Tabi kimsenin canı yanmamıştır, ancak katılımcı bunu bilmemektedir. Katılımcıların çoğu, voltaj düzeyi ve bağrışmalar yükseldikçe rahatsız olur ve deneyi bırakmak ister.

Ancak, '**sorumlu**' konumunu üstlenen bir deney görevlisi kendisine devam etmesini söyler: "Lütfen devam edin", "deneyin devamı için bu zorunlu", "başka seçeneğiniz yok" gibi açıklamalar öne sürer.

Sonuçta, yapılan ilk deneylerde katılımcıların yüzde 65'i elektroşoku en yüksek düzey volta kadar yükseltirler. Milgram, araştırmalarından şu sonuçları çıkarır: karar alma konusunda beceri ve deneyimi olmayan bir kişi, özellikle kriz anlarında, grubun ya da astın vereceği karara uyma eğilimindedir. İkinci sonuca göreyse, kişi eğer yalnızca başkasının arzularını yerine getirdiğini düşünürse, eylemlerinin **sorumluluğunu**

üstlenmeme yoluna gidecektir. Bu durumun yol açacağı sonuç ise mutlak itaattir.

Önceliklerimiz farklılaştıkça, kimi sorumluluklarımızdan uzaklaştık Gözümüzün önünde yaşanan insanlık dışı olaylarda, hep başkalarının sorumluluk almasını ve müdahale etmesini beklerden, sustuk. Üstümüze düşen görevleri başkalarına devrettik. "Dünyayı Ben mi kurtarıcam!" demeden önce, "BEN'İ" "BİZ" yaparak güçlenmek için kendi sorumluluklarımızın bilincinde, sorumluluk sahibi bireyler olmalıyız!

Sözlük anlamına göre Sorumluluk; Kişinin kendi davranışlarını veya kendi yetki alanına giren herhangi bir olayın sonuçlarını üslenmektir. Sorumlu çocuklar, kendi kararlarını verebilen, karar alırken ellerindeki kaynakları kullanabilen, değer yargılarını gözetken, bağımsız davranabilen, kendine güvenli, başkalarının haklarını çiğnemenin kendi ihtiyaçlarının karşılayabilen çocuklardır. En küçük yaşlarda, en basit olaylarda bile sorumluluk duygusunun dokunuşlarını sık sık hissederiz. Anne-baba ve eğitimciler olarak

bizler, özgüveni gelişmiş, kendine yetebilen, kendi kararlarını verip bunları başarı ile uygulayabilen çocuklar yetiştirmeyi hedefleriz.

Çocuklarımıza sorumluluk aşılamak, böyle çocuklar yetiştirmemiz için en önemli koşullardan bir tanesidir. Sorumluluk bilinci aşamalı olarak gelişen ve öğrenilen bir beceridir. Hayattaki tüm beceriler gibi sorumluluk sahibi olmak için de pratik yapmak gerekir.

Çocuklarda sorumluluk, daha çok çocukların okula başlamasıyla birlikte gündeme gelen eşyalarına sahip çıkmak, ev ödevlerini

yapmak, ders çalışmak gibi durumların gündeme gelmesiyle birlikte önem kazanmakta ve ebeveynler tarafından dikkat çekmektedir. Ancak; sorumluluk daha küçük yaşlardan itibaren üzerinde durulması gereken bir konudur. Sorumluluk fırsatı vermek için okul yıllarını beklemek, hayal kırıklığı yaşanmasına sebep olabilir. Oysa küçük yaşlardan itibaren, çocuğun sorumluluk alma denemelerine olumlu ve sabırla yaklaşma, çocuğu cesaretlendirir ve olumlu yol kat etmesini sağlar.

*Düşen bir çığda
hiç bir kar tanesi
kendisini
olup bitenden
sorumlu tutmaz.
(Oscar Wilde)*

Çocuğumuza sorumluluk kazandırırken, sabırlı olmak, koruyucu ebeveyn tarzından uzak durmak ve yanlış mesaj vermekten kaçınmak çok önemlidir.

Hemen halletme adına veya korumak adına, işleri çocuk adına yapmak, çocuğa "sen yetersizsin" mesajı verir. Her ihtiyacı anne-baba tarafından karşılanan, devamlı neyi nerede ve nasıl yapacağı kendisine hatırlatılan, yanlış yaptığında azarlanan çocuklar da bilinçli olmayarak daha işin başında sorumluluk almak istemezler, kaçınırlar ya da huysuzluk yaparak işleri yapmayı reddederler. Sabredin. Pratik yaparak öğrenmesi için ona fırsat verin. Küçük yaşlardan itibaren, -çocuğun döküp saçacağını bile bile, ona kendi başına yemek yemesine fırsat tanıyın, döktüğü oyuncaklarını toplamasını bekleyin, kendi odası ve yatağını kabullenmesini sağlayın.

Çocuklarımıza sorumluluk verirken, verdiğimiz sorumlulukların, çocuğumuzun; yaş, cinsiyet ve gelişim düzeyine uygun

olmasına özellikle dikkat etmemiz gerekir. Çocuğun gelişim düzeyine uygun olmayan sorumluluklar, istenmeyen duyguların pekişmesine neden olabilir.

Çocuğun yerine getiremeyeceği sorumluluklar vermek kadar, çocuğun çok kolay yapacağı ve bulunduğu gelişim düzeyine oranla çok kolay olan sorumluluklar vermek de gelişimini olumsuz etkileyebilir.

Peki sorumluluk verirken nasıl bir metot kullanmalıyız?

Güvenilir Olun İyi Bir Model Oluşturun!

Çocuklar en çok anne-babalarından öğrenirler. Anne ve babalarında, istikrar ve güven görmek isterler. Aksam saat 7'de geleceğimizi söylediğimizde, o saatte evde olmak için elinizden geleni yapmalıyız. Çocuklarınıza karşı verdiğiniz sözleri tutmak konusunda ayrıca bir

hassasiyet göstermeliyiz. Sözlerimizi tutamadığımız durumlarda, basit ve dürüst açıklamalar yapmalıyız. Bu çocuğumuza, kendi aksiyonları için sorumluluk almaları konusunda iyi bir model oluşturmamızı sağlar. Çocuklar nutuklarımızdan değil davranışlarımızdan öğrenirler.

*Her insan
herkes
karşısında
her şeyden
sorumludur.
(Dostoyevski)*

Çocuklarınıza Öz bakımı Öğretin!

Çocukların küçük yollarla sorumluluk almaları, daha sonra alacakları büyük sorumluluklar için zemin hazırlar. Siz daha hızlı bir şekilde halledebileceğiniz halde, kendi kendine giyinmesi için cesaretlendirin.

Bir Şeyleri Başardığını Görmek Onları da Mutlu Edecektir...

Size Yardım Etmelerine Fırsat Verin!

Çocuklarımız, bizim tarafımızdan yardım etmek için davet edildiklerinde, kendilerini değerli hissederler. Sorumluluk aldığı için onu övün ve bunun sizin için ne kadar değerli olduğunu onlara anlatın.

**Önemli Olan
Çocuğunuza
Yardımcı
Olmak Değil;
Onun
Yapabileceği
İşleri Ona
Bırakmak,
Yapamadığı
İşlerde Ona
Yardımcı
Olmaktır.**

Yol Gösterin!

Küçük ve yaşa uygun sorumluluklarla işe başlamalıyız. Nasıl sorumluluk alması gerektiği konusunda zaman zaman rehberlik yapmalıyız. Çocuğumuz kirlisini yatağın üzerine fırlattığında, odasına bir kirli torbası koyarak, yıkanması gereken eşyaların nereye ait olduğunu ona hatırlatmalıyız.

Bırakın Yemeğini Kendisi Yesin, Üstünü Başını Kirlletmesin Diye Hep Korkarak Başarılı Olunmaz! Denemesi, Uygulayarak Öğrenmesi Gerekir Bazen.

Sabırlı Olun!

Çocukların, sorumluluk kavramını öğrenmeleri için pratik yapmaları gerekir. Çocuklar hatalarından öğrenir ve bu şekilde kavramları içselleştirir. Yardıma ihtiyaçları olan konularda, konuşmak için zaman ayırın.

Takdir Kullanın!

Övgülerinizle motivasyonlarını içselleştirmelerini sağlayın. Yemeğini yerken ortalığı ne kadar dağıttığına değil, kendisini nasıl başarıyla duyurduğuna odaklanın. Olayların olumlu yönlerini ön plana çıkarın ve takdirinizi sık sık dile getirin.

BİZ GELİŞİM'DE NELER Mİ YAPIYORUZ?

⇒“Hepimiz Kardeşiz” etkinliği ile, okulumuzda aile olma bilincini geliştiriyoruz. Böylelikle ağabeyler ve ablalar kardeşlerinin gelişiminde sorumluluk alıyorlar.

⇒ Sosyal sorumluluk projelerine, sınıflarımız kermeslerle destek veriyorlar. EÇEV, LÖSEV gibi birçok kuruma, öğrencilerimizin aktif katılımı ile destek veriyoruz.

⇒ Bu sene okulumuzda tema olarak belirlenen “Geri Dönüşüm” konusu ile doğayı koruma konusunda sorumluluk alıyoruz. Gelen

konuklarımızı çiçekle değil, onlar adına diktirdiğimiz ağaçlarla karşılıyoruz.

⇒ Uluslar arası yarışmalara katılıyoruz. Sadece okulumuzu değil, ülkemizi de en iyi şekilde temsil ediyor ve tanıtıyoruz.

Öğrencilerimizin öncelikle en temel sosyal becerilere sahip olmaları için ve iletişim içinde oldukları yakın çevrelerine, kendilerine, ailelerine, okullarına ve topluma karşı olan sorumluluklarının bilincinde olmaları için çalışıyoruz. Okulumuzdaki her bir kazanımın sorumluluk çerçevesinde

ilişisini kurmalarına yardımcı oluyoruz. Sorumluluk almalarına, durumlar karşısında kendi çözümlerini üretmelerine fırsat veriyoruz. Her yaş grubuna, kendi düzeylerine göre, sorumluluk alma becerilerini geliştirecek fırsatlar yaratıyoruz.

Sorumluluk öğrenmek de tıpkı diğer becerileri öğrenmek gibidir. Çocuklarımız ve gençlerimiz ne kadar çok denerse, o kadar başarılı olur...